

1. Вацеба О.М. Спортивно-гімнастичний рух в Західній Україні (кінець XIX ст. – кінець 30-х років XX ст.): Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Київський інститут фізичної культури. – К., 1994. – 23 с.
2. Вольчинський А.Я. Педагогічні умови застосування українських народних рухливих ігор у фізичному вихованні дітей 5-6 років: Автореф. дис... канд. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.02 / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1998. – 16 с.
3. Воробей Г.В. Народні ігри та забави у фізичному загартуванні молодших школярів різних етнографічних груп Прикарпатського краю: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.01 / Український держ. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 1997. – 16 с.
4. Гречанюк О.О. Фізична культура Північного Причорномор'я в античний період (6 ст. до н.е. – 4 ст. н.е.): Автореф. дис... канд. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.02 / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки – Луцьк, 2000. – 16 с.
5. Деделюк Н.А. Традиції фізичного виховання Київської Русі та їх використання в загальноосвітній школі: Автореф. дис... канд. наук з фіз. вихов. і спорту: 24.00.02 / Львівський держ. ін-т фіз. культ. – Львів, 2004. – 20 с.
6. Левків В.І. Використання засобів української народної фізичної культури у фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку: Автореф. дис... канд. наук з фіз. вихов. і спорту: 24.00.02 / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1998. – 17 с.
7. Приступа Є.Н. Становлення і розвиток педагогічних основ української народної фізичної культури: Автореф. дис... докт. пед. наук: 13.00.01 / Інститут педагогіки АПН України. – К., 1996. – 48 с.

УДК 61:371.732
ББК 75.08+74.58

*Анатолій Магльований, Ольга Кунинець,
Любомир Стрельбицький, Олександр Новицький*

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

В науковій статті висвітлюються проблеми запровадження Болонської конвенції, її вплив на освітній процес у фізичному вихованні та напрямки їх вирішення за допомогою сучасних форм і методів організації занять фізичним вихованням за напрямком курс за вибором у Львівському медичному університеті. Доведено, що найбільш ефективними формами занять для підвищення рівня фізичної підготовки та функціонального стану студентів є заняття в навчально-тренувальних групах та у групах спортивної спеціалізації з видів спорту.

Ключові слова: Болонська конвенція, фізичне виховання, форми занять.

The scientific article are the problems of introduction of Bolon convention are shown in the work, its influence on an educational process in physical education and directions of their decision by modern forms and methods of organization of employments physical education in a kind course on a choice in the Lvov medical university. It is proved that the most effective forms of employments is teaching of students in study-training groups in the select type of sport which has deciding value in the increasing of physical preparedness.

Key words: Bolon convention, physical education, forms of employments.

Постановка проблеми. Включення України у процес побудови єдиного європейського освітнього простору з єдиними критеріями і стандартами освіти (Болонський процес) супроводжувався відповідною законодавчою базою. Наказом МОЗ України від 31.12.2004 р. № 685 затверджено Програму експериментального запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах у 2004-2010 рр. Основні програмні напрями розвитку вищої медичної освіти: виконання умов Болонської декларації; запровадження нових державних стандартів освіти; управління якістю підготовки фахівців; підготовка лікарів загальної практики – сімейних лікарів і т.ін. Вихідні позиції учасників процесу в контексті Болонської декларації формулюються

таким чином: “Європа знань” є на сьогодні широко визнаним незамінним фактором соціального і людського розвитку, а також невід’ємною складовою зміцнення та інтелектуального збагачення європейських громадян...

Виходячи з вимог Болонської конвенції та концепції здорового способу життя, лікар сьогодні повинен бути орієнтований не тільки на патологію, але й на профілактику захворювань, тобто дбати про здоров’я здорової людини [1, 2, 3]. Випускник медичного ВНЗ на сучасному етапі повинен стати пропагандистом формування престижності здоров’я і впровадження фізичної культури в спосіб життя всіх верств населення.

Мета роботи – розкрити особливості впровадження предметно-модульної системи навчання в навчальний процес із фізичного виховання студентів.

Запровадження Болонської системи освіти у вищих навчальних медичних закладах України III і IV рівнів акредитації докорінно змінило набуте роками уявлення про фізичне виховання як про обов’язкову дисципліну. На виконання умов Болонської декларації з 2005-2006 н.р. у ВНЗ МОЗ України організація навчального процесу з фізичного виховання здійснюється за вимогами кредитно-модульної системи відповідно до нового навчального плану та програми з “фізичного виховання” – курсу за вибором (табл. 1).

Таблиця 1

**Структурований план підготовки з дисципліни
“Фізичне виховання та здоров’я”**

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них:			Рік навч.	Вид контролю	
	Всього год. /кредитів	Практичні заняття	СРС			
	300/10,0	140	160			
Модуль 1				1-4	Поточний контроль теоретичних знань та методичної підготовки (тестові завдання) і практичних навичок (тести з фізичної та методичної підготовленості) Підсумковий модульний контроль (складання контрольних нормативів з фізичної підготовленості та теоретичні тестові завдання)	
Змістові модулі	1	50/1,7	30	20		1
	2	40/1,3	20	20		
Модуль 2						2
Змістові модулі	3	45/1,5	15	30		
	4	45/1,5	15	30		
Модуль 3						3
Змістові модулі	5	30/1,0	15	15		
	6	30/1,0	15	15		
Модуль 4					4	
Змістові модулі	7	30/1,0	15	5		
	8	30/1,0	15	5		

Примітка: 1 кредит ECTS – 30 год. 1 курс – аудиторне навантаження – 56%, СРС – 44%; 2 курс – аудиторне навантаження – 33%, СРС – 67%; 3-4 курси – аудиторне навантаження – 50%, СРС – 50%. Скорочення: СРС – самостійна робота студентів.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття; б) самостійна робота студентів, в тому числі виконання індивідуальних завдань, написання рефератів тощо. Виходячи із вимог нової навчальної програми, для якісної організації навчального процесу з фізичного виховання, нам необхідно було докорінно змінити відношення викладачів в першу чергу до студентів, до себе і у підсумку до викладання предмету, переосмислити свою роль у навчально-виховному процесі, підвищити відповідальність перед студентом за його фізичне здоров’я.

З таблиці 2 видно, що у 2005/2006 н.р. з 32 академічних груп (352 студ.) I курсу медичного факультету для занять фізичним вихованням обрало лише 4

групи (48 студ. або 13,6%), причому більшість з них виявило бажання займатись тим або іншим видом спорту у групах спортивної спеціалізації. Такий стан призвів до значного скорочення годин педагогічного навантаження викладачів і у підсумку скорочення штату кафедри на 3,25 ставки. Наукові дослідження, які були проведені на кафедрі за останні роки (А.В. Магльований і співавт., 1998-2006 рр.) при підготовці до виконання вимог Болонської конвенції, показали, що найбільш ефективними формами занять є заняття студентів в навчально-тренувальних групах з обраного виду спорту, у групах спортивної спеціалізації, рухливі та спортивні ігри під час занять у групах загальної фізичної підготовки. Такий підхід мав вирішальне значення для підвищення фізичної підготовленості та їх функціонального стану. Застосовуючи результати власних досліджень та враховуючи недоліки 2005/2006 н.р., кафедра запровадила нові, апробовані за останні 15 років, форми проведення занять з фізичного виховання й перевела їх у площину задоволення потреб студента у рухливих та спортивних іграх, фізичних вправах та видах спорту. Тематичні плани були сформовані на розвиток та удосконалення фізичних якостей, зміцнення функціонального стану, оволодіння руховими навичками та уміннями, спортивно-технічними та професійно-прикладними навичками, методами самоконтролю функціонального стану в процесі занять фізичними вправами та видами спорту, тощо. Це збільшило обсяг навчально-методичної роботи, обсяг часу необхідного для опрацювання та оцінювання тестів, нормативів, результатів виступу у змаганнях, їх самостійної роботи і т.ін. за 4-х бальною шкалою та шкалою ECTS [1, 3, 4].

Таблиця 2

Кількісна характеристика студентів, які обрали курс за вибором фізичне виховання за період 2005/2006 – 2007/2008 н.р.

Медичний факультет	Навчальний рік (курс за вибором)		
	2005/2006 / %	2006/2007 / %	2007/2008 / %
I курс	48 / 13,6 %	182 / 54,6 %	162 / 77,5%
II курс	-	87 / 26,3 %	252 / 75,7%
III курс	-	-	170 / 51,5%

Скорочення: % – відсоток до загальної кількості студентів на курсі.

Такий підхід дозволив отримати достовірні позитивні зрушення у сторону збільшення бажаних обрати курс за вибором фізичне виховання. Так з таблиці 2 видно, що у 2006/2007 н.р. що фізичне виховання обрало 182 студента I курсу набору 2006/2007 н.р., є достовірно більше ніж у 2005/2006 н.р., а із студентів I курсу набору 2005/2006 н.р. обрало фізичне виховання на II курсі вже 87 студентів (26,3%), що також достовірно більше порівняно з кількістю студентів цього курсу, які займалися фізичним вихованням рік тому.

У 2007/2008 н.р. на I курсі, обрали додатково фізичне виховання 162 студента, що дорівнювалось 77,5% від кількості 209 студентів на цьому курсі, які фізичне виховання вивчають як обов'язкову дисципліну (50 год. з 2007/2008 н.р.), але з оцінюванням знань та вмінь за шкалою ECTS. Також можна відзначити що із студентів I курсу набору 2006/2007 н.р. у 2007 році фізичне виховання обрало 252 студента (75,7%), а з набору 2005/2006 н.р. на III курсі 170 осіб (51,5%).

Висновок.

Наведена нами динаміка достовірного зростання кількості студентів які обирали фізичне виховання як курс за вибором, вказувала на те, що кафедра обрала

науково та методично вірний шлях, розробила та запропонувала цілий ряд сучасних форм для виконання студентами нового навчального плану за вимогами Болонської декларації. Перехід на Болонську систему освіти сприяв заохоченню студентів до занять та задоволення їх потреб у рухах, а диференціація форм і методів дала можливість викладачам та студентам спостерігати динаміку розвитку організму, проводити корекцію рухового режиму і функціонального стану студентів, як під час занять в навчально-тренувальних групах та групах спортивної спеціалізації так і при виконанні завдань самостійної роботи. Також зміна форм проведення занять практично відновила штат кафебри до рівня, який був перед запровадженням вимог Болонської декларації.

1. Бердников И.Г., Маглеваний А.В., Максимова В.Н. и др. Массовая физическая культура в вузе: Учебное пособие. – М.: Высшая школа, 1991. – 176 с.
2. Вища медична освіта і Болонський процес / Б.С. Зіменковський, М.Р.Гжегоцький, І.І. Солонинко. – Львів, 2004. – 124 с.
3. М. Гжегоцький, І. Солонинко, Є. Варивода, Б. Дибас, Ю. Кривко Інформаційний пакет ECTS. Медичний факультет. 2006/2007 / За ред. Зіменковського Б.С. – Львів, 2006. – 115 с.
4. Добровольська Н.О. Оптимізація фізичного стану студентів шляхом самостійних тренувань: Учбовий посібник. – Донецьк, 1994. – 179 с.

УДК 796.412 – 055.25:612.062
ББК 75.8

Тамара Чиженок, Поліна Біляєва

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ІНТЕГРАЛЬНОЇ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ СТАНУ ОРГАНІЗМУ ДІВЧАТ-ПІДЛІТКІВ

В статті розкривається інтегральна комплексна оцінка впливу занять аеробікою на організм дівчат-підлітків на початку, в середині та в кінці року, що дає можливість своєчасно корегувати фізичний стан, фізичну підготовленість при занятті фізичними вправами.

Ключові слова: інтегральна оцінка здоров'я, кардіореспіраторна система, морфо-функціональний стан, заняття аеробікою.

Integral complex estimation of influencing of employments by aerobics on the organism of girls-teenagers at the beginning opens up in the article, in a middle and at the end of year, that possibility gives in good time to correct bodily condition, physical preparedness at employment by physical exercises.

Key words: integral estimation of health, cardio-respirator system, morfo-functional being, employment by aerobics.

Постановка проблеми. На сьогодні залишається актуальним питання оцінки стану організму дівчат під впливом систематичних занять фізичними вправами, особливо занять аеробного характеру. На думку багатьох фахівців [1-3] регулярне відвідування занять з аеробіки належним чином впливає на функціональний і руховий стан організму.

Заняття фізичними вправами розглядаються як засоби оптимізації та оздоровлення школярів [4-6]. Водночас досліджень, які були б спрямовані на комплексну оцінку стану організму дівчат-підлітків, недостатньо.

Метою наших досліджень було виявити зміни показників інтегральної комплексної оцінки стану організму дівчат віком 13 років, які систематично займаються аеробікою. Для досягнення поставленої мети нами були сформульовані такі **завдання**: 1. Визначити морфофункціональні показники, які передбачені інтегральною оцінкою дівчат віком 13 років в процесі занять аеробікою.